

MATERIALI IN TEHNOLOGIJE

Šolsko leto:

Datum:

Vaja:

Naslov vaje: *Merjenje magnetnih lastnosti mehkomagnetnih toroidnih jeder*

Pri vaji je treba izmeriti vrednost efektivne magnetne poljske jakosti H_{ef} toroidnega jedra pri podani maksimalni dopustni vrednosti gostote magnetnega polja B_{max} . Merjenec priključimo na vzbujalni vir, pri tem pa merimo primarni tok (ekvivalenten poljski jakosti H) in inducirano sekundarno napetost. Merilni postopek naj bo v skladu s standardom IEC 404-2, ki predpisuje maksimalno dopustno popačenje (odstopanje) inducirane sekundarne napetosti na merilnem vzorcu ($\pm 1\%$).

Primarni tok je proporcionalen trenutni vrednosti magnetne poljske jakosti $H(t)$:

$$H(t) = \frac{i_p(t) \cdot N_p}{l_{FE}}, \quad (1)$$

pri čemer je z N_p označeno število primarnih ovojev, l_{FE} pa je srednja dolžina magnetnih silnic v toroidnem jedru, definirana kot:

$$l_{FE} = 2\pi \cdot \frac{d_z - d_n}{\ln\left(\frac{d_z}{d_n}\right)}. \quad (2)$$

d_z ... zunanji premer jedra

d_n ... notranji premer jedra

V sekundarnem navitju se inducira napetost v skladu z enačbo:

$$u_s(t) = -N_s S_{FE} \frac{dB(t)}{dt}. \quad (3)$$

N_s ... število sekundarnih ovojev

S_{FE} ... presek jedra

Kriterij kvalitete jeder je definiran z meritvijo efektivne vrednosti H_{ef} , ki pri izbrani vrednosti B_{max} ne sme presegati dovoljene vrednosti. Zaradi meritve efektivne vrednosti H_{ef} mora

Priimek in ime:

List številka:

MATERIALI IN TEHNOLOGIJE

Šolsko leto:

Datum:

Vaja:

napajalni vir ustrezati standardu IEC 404-2, ki za ta primer predpisuje sinusni potek gostote magnetnega polja (sinusna polarizacija). Merilo sinusne polarizacije je po standardu inducirana sekundarna napetost, ki ima tedaj faktor oblike:

$$FF_U = \frac{u_{s,ef}}{u_{s,AVGMEAN}} = 1,11$$

(4)

Dopustno odstopanje inducirane napetosti od sinusne oblike je $\pm 1 \%$.

Po standardu IEC 404-2 dosežemo merilno točko, ko je izmerjena povprečna usmerjena vrednost sekundarne napetosti enaka računski vrednosti:

$$U_{s,AVGMEAN} = 4 \cdot B_{\max} \cdot f \cdot S_{FE} \cdot N_s$$

(5)

Faktor oblike (4) sekundarne napetosti preverimo z istočasno meritvijo efektivne vrednosti $U_{s,ef}$. Z upoštevanjem predpisanega faktorja oblike, ki je definiran kot razmerje efektivne in povprečne usmerjene vrednosti napetosti, lahko temensko vrednost magnetne poljske gostote $B_{\max}$ dosežemo s pomočjo merjenja efektivne vrednosti inducirane napetosti:

$$U_{s,ef} = 4,44 \cdot B_{\max} \cdot f \cdot S_{FE} \cdot N_s$$

(6)

efektivno vrednost magnetne poljske jakosti v izbrani merilni točki pa izračunamo na osnovi merjenja efektivne vrednosti primarnega toka:

$$H_{ef} = \frac{I_{p,ef} \cdot N_p}{l_{FE}}$$

(7)

Priimek in ime:

List številka:

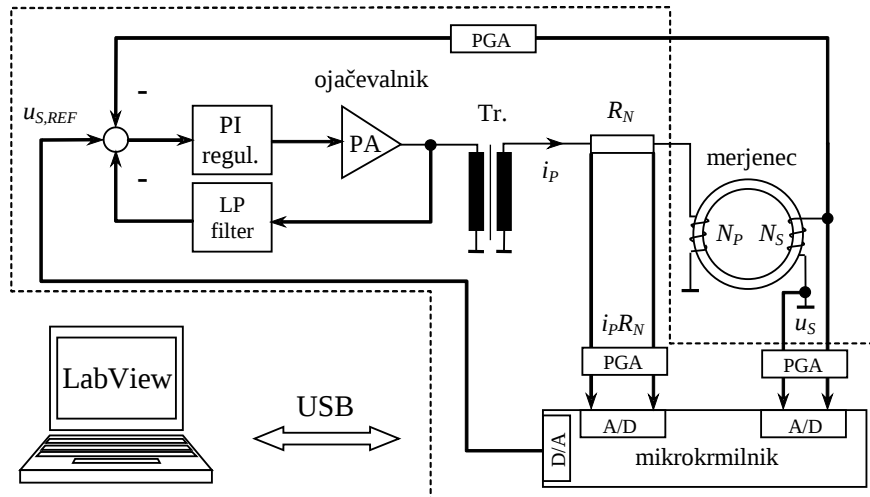
Šolsko leto:

Datum:

Vaja:

Izvedba vaje:

Merilnik dinamičnih krivulj MDK1000

Slika 1: Blokovna shema merilnega sistema z MDK1000

Delo v laboratoriju:

1. Določite efektivno vrednost sekundarne inducirane napetosti za en ovoj za jedro z oznako **53/39/18** (d_z , d_n , h) s polnilnim faktorjem $K_p = 0,95$.
2. Izmerite efektivno vrednost magnetne poljske jakosti H pri temenski vrednosti magnetne gostote $B_{max} = 1,6$ T.
3. Komentirajte rezultate!

Priimek in ime:

List številka:

Rezultati meritev toroidnega jedra 53/39/18

